

מפגשים מוסיקליים-אנושיים בחברה רב תרבותית

נ. יהודה

המדרשה למוסיקה, מכללת לוינסקי, תל אביב; המחלקה למוסיקה, אוניברסיטת בר אילן, רמת גן, ישראל

המוסיקה מציעה מגוון של התנסויות אישיות, חברתיות-קהילתיות, פוליטיות ותרבותיות, וסמול (Small, 1998) מציע לחזור ולראות כל התרחשות מוסיקלית כמפגש אנושי.

מוסיקה היא אחד הביטויים המשמעותיים של התרבות, ואנשים יוצרים מוסיקה, מבצעים, תופשים ומבינים אותה באופן שונה בכל תרבות. בשונות בתפישת המוסיקה יש פוטנציאל למתח וקונפליקט, שכן אנשים אוהבים את המוסיקה שלהם בלהט, מייחסים לה כוחות עצומים, והופכים ללא סובלניים אל מול המוסיקה של האחר. מצד שני - יש בה גם פוטנציאל להתמודדות עם קונפליקטים בקבוצות שחבריה באים מתרבויות שונות.

בהרצאתי אעסוק בשלושה סוגי מפגשים מוסיקליים בחברות רב-תרבותיות: מפגשים של מוסיקאים עם מוסיקה מתרבות שונה, מפגשים של מטפלים במוסיקה עם מטופלים שבאים מתרבות שונה ומפגשי סטודנטים (שמוצאם בתרבויות שונות) בקבוצות הידברות (יהודה וגילבוע, תשע"ב). בקבוצות אלו נעשה שימוש בטכניקות מתחום התרפיה במוסיקה בהידברות מוסיקלית שמטרתה היא התמודדות עם קונפליקטים. אתמקד באספקטים האנושיים והטיפוליים של המפגשים הללו. הטיפול במוסיקה ממוקד אמנם בעולם הצליל – אך העשייה המוסיקלית נושאת עמה משמעויות מורכבות אשר חורגות מן המוסיקה ומשיקות לתחומים מרכזיים בחיינו - כגון הזהות האישית והקולקטיבית שלנו, השתייכות מעמדית חברתית ועוד מן המחקר (יהודה, 2005) עולה כי במפגש המוסיקלי הבין תרבותי תחושת האותנטיות של המוסיקאי מקבלת משמעות עמוקה. אותנטיות מבטאת שייכות רגשית וזיקה נפשית עמוקה, והיא לוחטת בלבו של המוסיקאי ומפעילה אותו מתוך נאמנות אמיתית לעצמו ולמקצועיות שלו.

האותנטיות מהווה ערך מרכזי גם בטיפול במוסיקה שכן כאשר המטפל במוסיקה שומר על נאמנות לתרבותו המוסיקאלית הוא מצליח ליצור קשר טוב עם המטופל, וגם בקבוצות ההידברות מוסיקליות שבהן נעשה שימוש בטכניקות מתחום הטרפיה במוסיקה שבהן בולט הממד האותנטי.

ביבליוגרפיה

Small, C. (1998). *Musicking*. Boston, Massachusetts: Wesleyan University Press.

יהודה, נ' (2005) המפגש הבין תרבותי במוסיקה: בין מטפל למטופל – בתרפיה במוסיקה, ובין המוסיקאי והיצירה – בתהליך הביצוע. חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה". אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן, ישראל.

יהודה, נ'. וגילבוע, א'. (תשע"ב) פרויקט הידברות מוסיקלית: עולים חדשים מתמודדים עם קונפליקטים של זהות

ושייכות באמצעות מוסיקה. בתוך א. הוס, ל. קסן, וע. שגב.